

Asia: VN/33945/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

-

2. Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset

Nykyinen lainsäädäntö oppimisen tuesta ja erityisopetuksesta on ollut voimassa alle kolme vuotta. On tärkeää tunnistaa kunkin koulutusmuodon erityispiirteitä ja tarpeita, jotta lainsäädännön muutokset eivät heikennä nykyisiä toimivia käytäntöjä. Erityisopetuksen tarpeen arviointi opiskelijan aloittaessa opintonsa ja opintojen aikana on olennainen osa opiskelijan tuen varmistamista. Tämä arviointi tulee täsmentää lainsäädännössä, jotta se olisi selkeä ja toimiva kaikille osapuolille.

Oppimisen tukea koskevaa lukiolain 28 §:ää muutettaisiin säätämällä lukio-opiskelijoiden oikeudesta tukiopetukseen. Teuvan kunta näkee, että opiskelijan oikeus tukiopetukseen vahvistaisi matalan kynnyksen tukimuotojen tarjoamista, jolloin opiskelija voisi hakea tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Teuvan kunta näkee opiskelijan etuna sen, että lukiolakiin lisättäisiin säännökset perusopetuksessa tehtävän erityisen tuen päätöksen tietojen siirrosta ja siitä, että koulutuksen järjestäjän tulisi arvioida opiskelijan erityisopetuksen tarve opiskelijan aloittaessa opiskelun ja opintojen aikana tuen tarpeen ilmetessä. Teuvan kunnan näkemyksen mukaan tämä vahvistaisi tiedonkulkua nivelvaiheessa oppilaitoksesta seuraavaan ja varmistaisi opiskelijan riittävän tuen saamista. Lukiossa tarjottava riittävä oppimisen tuki ja erityisopetus mahdollistaisivat sen, että jokainen voi hakeutua omia tavoitteita ja valmiuksia vastaavaan koulutukseen.

Teuvan kunta korostaa, että oppimisen tuen ja erityisopetuksen säädöksiä tulee kehittää siten, että ne huomioivat paikalliset olosuhteet ja mahdollistavat joustavat ratkaisut eri opiskelijoiden tarpeisiin.

3. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat säädösehdotukset

Teuvan kunnan näkemys on, että on hyvä asia, että saavutettavuuslisällä tuetaan koulutuksen alueellista saavutettavuutta erityisesti harvaan asutuilla alueilla. Teuvan kunta näkee tärkeänä tavoitteena sen, että koulutuksen saavutettavuudesta pidetään kiinni koko maassa. Tavoittelemisen arvoista on myös se, että myös pienemmillä paikkakunnilla on laadukasta lukio-opetusta. Tämä lisää alueiden elinvoimaa. Lukiokoulutus omalla paikkakunnalla myös takaa osaltaan pätevän aineenopetuksen yläkoulussa. Pienet lukiot ovat merkittäviä paitsi paikalliselle sivistystyölle ja elinkeinotoiminnalle, myös oppivelvollisten koulu-uran saumattomalle jatkumiselle perusopetuksesta lukioon.

Yksikköhintojen porrastaminen vähäisen opiskelijamäärän perusteella on tärkeä tekijä lukiokoulutuksen rahoituksessa. Nykyisin yksikköhintoja porrastetaan sen perusteella, kuinka vähäinen koulutuksen järjestäjän opiskelijamäärä on. Valtion rahoitusleikkaukset, jotka ovat tällä hetkellä yli sata miljoonaa euroa, vaikuttavat kuitenkin merkittävästi kaikkien lukiokoulutuksen järjestäjien rahoitukseen. On olennaista, että rahoitusjärjestelmää uudistettaessa nämä leikkaukset otetaan huomioon ja varmistetaan, että rahoitus tukee koulutuksen saavutettavuutta kaikilla alueilla. Lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistuksessa on tärkeää varmistaa, että muutokset tukevat kaikkien koulutuksen järjestäjien toimintaedellytyksiä ja koulutuksen saavutettavuutta eri puolilla maata.

4. Englanninkielistä lukiokoulutusta, opiskelijavalintaa ja ylioppilastutkintoa koskevat säädösehdotukset

Englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittaminen voisi sujuvoittaa heikosti suomea tai ruotsia taitavien opiskelijoiden siirtymistä korkea-asteen opintoihin. Oikeus järjestää englanninkielistä lukiokoulutusta määrätään koulutuksen järjestäjän hakemuksesta lukiokoulutuksen järjestämisluvassa, jossa määrätään opetuskielestä.

Teuvan kunta pitää kannatettavana sitä, että ehdotettu muutos englanninkielisestä ylioppilastutkinnosta ja siihen johtavasta lukiokoulutuksesta parantaisi niiden henkilöiden asemaa ja sivistyksellisiä oikeuksia, joilla ei olisi riittävää suomen tai ruotsin kielen taitoa eikä täten valmiuksia suorittaa ylioppilastutkintoa kansalliskielellä. Esitetty muutos tukisi siten myös kyseisen opiskelijaryhmän oppivelvollisuuden suoriutumista ja parantaisi heidän mahdollisuuksiansa hakeutua jatko-opintoihin toisen asteen koulutuksen suorittamisen jälkeen.

5. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset

Yhden viidestä pakollisesta ylioppilaskokeesta voisi jatkossa suorittaa taito- ja taideaineiden kokeella. Tämä koe olisi mahdollista suorittaa nuorille tarkoitettuun lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvissä pakollisissa taito- ja taideaineissa; musiikissa, kuvataiteessa ja liikunnassa. Teuvan kunta katsoo, että taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeet laajentaisivat opiskelijoiden mahdollisuuksia osaamisen osoittamiseen taito- ja taideaineissa. Yliopistot ja korkeakoulut voisivat ottaa taito- ja taideaineiden kokeet huomioon opiskelijavalinnassaan, joten hyvin arvosanoin suoritetusta taito- ja taideaineiden kokeesta voisi siten olla hyötyä yliopistoon ja korkeakouluun hakemisessa. On kuitenkin tärkeää varmistaa, että ylioppilastutkintoa kehitetään niin, ettei se lisää merkittävästi koulutuksen järjestäjien taakkaa.

6. Tilaukoulutusta koskevat säädösehdotukset

-

7. Muut kommentit

-

kunta Teuvan
Teuvan kunta